

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השרות הפסיכולוגי ייעוצי
אגף ייעוץ

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603245, 02/5603237 פקס: 02/5603256
www.education.gov.il/shefi

ז'טבת/תשע"ד
10/12/2013

תפקיד: ייעוץ חינוכי בגיל הרך

שירותי ייעוץ חינוכי בגיל הרך מתקיימים החל מראשית שנה"ל תשס"ב על פי מדיניות משרד החינוך. הייעוץ החינוכי הוקם על מנת לתת מענה ייחודי לגננת ולצוות הגן. עבודת הייעוץ בגיל הרך מבוססת על מדיניות אגף ייעוץ בשרות הפסיכולוגי ייעוצי ומדיניות אגף קדם יסודי. ייעודו של הייעוץ הובלת תהליכים לקידום מיטביות ורווחה נפשית במערכת הגנית. עבודת הייעוץ במהותה מכוונת צוות ופונה למבוגר המשמעותי הנמצא בקשר עם הילד, כמו כן היא מסייעת לצוות הגן, ההורים והגן כמערכת חברתית – ארגונית, להגיע לתפקוד מיטבי ומיצוי מרבי של יכולתם מתוך רווחה נפשית והעצמה. היועצת פועלת מתוך ראייה מערכתית חינוכית רחבה בתאום עם הפיקוח על הגנים והפיקוח על הייעוץ ובשיתוף עם כלל המערך המסייע בגן. היא מהווה גורם מקשר ומתאם בין המבוגרים המשמעותיים לילד ובין הגן לקהילה. מכוונתה המקצועית נוגעת לכלל אוכלוסיית ילדי הגן מתוך תפיסת השונות בצורכיהם ובמענה המובחן המתחייב משונות זו. היועצים הינם בעלי תואר שני בייעוץ חינוכי (חלקם בהתמחות של ייעוץ גיל רך), בעלי תעודת הוראה ורישיון ייעוץ. הייעוץ בגיל הרך מפותח ע"י הממונה על הייעוץ בגיל הרך במטה שפ"י וע"י המפקחים על הייעוץ במחוזות. המפקחים על הייעוץ אחראים על העסקת היועצות, פיתוחן המקצועי ותהליכי ההערכה שלהן. רכזות הייעוץ בגיל הרך במחוזות מרכזות את קבוצת היועצות המחוזיות מלוות ומדריכות את יועצות הגיל הרך היועצים כפופים מקצועית למפקח על הייעוץ החינוכי ומנהלית למפקח על הגיל הרך במחוזות.

תחומי העיסוק של הייעוץ בגיל הרך

- **קידום אקלים גן מיטבי:** היועצת מסייעת בנושאים הקשורים לארגון הגן וניהולו, מערכות יחסים בין באי הגן (יחסי צוות, הורים, ילדים, קהילה) בהיבטים רגשיים, חברתיים וערכיים ובמכלול העשייה בגן. היועצת מתווה עם הגננת תוכנית מערכתית להבניית אקלים חינוכי מיטבי (אח"מ) בגן הנשענת על הסטנדרטים לקידום אקלים וצמצום אלימות. כחלק מהתוכנית היא מלווה באופן אישי ומותאם את הגננת והצוות.

- **הובלה והנחיה של תוכניות התפתחותיות ומניעתיות** היועצת מכשירה מנחה ומלווה את הגננות, הצוותים וההורים במגוון תוכניות רגשיות חברתיות של משרד החינוך כגון: תוכנית כישורי חיים, תוכנית מערכתית לקידום אקלים מיטבי בגן, דיאלוג גננת ילד- שיח פרטני, עבודה בקבוצות קטנות, ניהול צוות גן, עבודה עם הורים, תוכנית "מבטים" לאיתור צרכים ייחודיים, "מעגל הקסם", "דוסו", תוכניות לטיפוח מיניות נורמטיבית ומניעת פגיעה מינית, מעברים ורצפים ועוד.
- **התערבות במשבר ובמצבי סיכון של פרט וארגון** - בעת אירועים חריגים ומשברים בגן עומדת היועצת לרשות הגננת, הצוות וההורים בסיוע בהתמודדות עם האירוע/ המשבר. היועצת מלווה תומכת ומסייעת לגננת בניהול האירוע בפן הארגוני, הרגשי, ובניית תוכניות התערבות לגן ולילדי הגן, וזאת בשיתוף עם כל גורמי הסיוע וכחלק מהמערך המסייע של הגן והרשות. כמו כן מסייעת היועצת לגננת באיתור וזיהוי ילדים עם צרכים ייחודיים וילדים בסיכון- בכלי איתור חינוכיים כגון "מבטים", בלווי ומתן ידע וכלים להתמודדות עם אוכלוסיות ייחודיות ועם ילדים בסיכון.
- **העמקת היבטים פסיכו פדגוגיים מותאמים לגיל הרך** - תפיסה הוליסטית של המסגרת הגנית לוקחת בחשבון את ההיבטים הרגשיים כמשפיעים על תהליכים קוגניטיביים ועל הלמידה בגן, היועצת עומדת לרשות הגננות בהטמעת תפיסה זו בשיתוף עם המדריכות הפדגוגיות בגן.

הייחודיות הארגונית של גן הילדים והמערכת הגנית

- הגן כיחידה עצמאית מנוהל ע"י הגננת וצוות הסיוע הכפופים למפקחי הגיל הרך במחוזות. בממוצע ישנם 100 גננות לכל אזור פיקוח, לרוב בפריסה גיאוגרפית רחבה. מבנה זה דורש התאמתה ייחודית של שרותי הייעוץ כמו גם מערך ייעוצי ארגוני מותאם.

אפיונים ייחודיים של התפקיד

- שרותי הייעוץ ניתנים בפריסה גיאוגרפית רחבה תוך מתן מענה לערים וישובים שונים
- מקום העבודה גמיש: מרכזי פסגה, מרחבים שונים העומדים לרשות המפקחת והגננות וגני הילדים.
- זמני עבודה גמישים, גם בשעות אחה"צ לאחר סיום יום הלימודים.
- מתן מענה לאוכלוסיות רבות ובתאום עם גורמים שונים.
- תקשורת טלפונית ואינטרנטית חיונית.
- נידודת הכרחית.

הכשרות נדרשות

בשנתיים הראשונות:

- הדרכת סופרוויזון – קיימת עדיפות לקבלת ההדרכה ע"י מדריכת סופרוויזון בגיל הרך (עבור יועצות חדשות בייעוץ)
- לויי מקצועי של רכזת ייעוץ גיל רך
- קורסי התמחות א וב בייעוץ חינוכי (עבור יועצות חדשות בייעוץ בלבד)
- הדרכה קבועה במסגרת מפגשי עמיתים מחוזי של יועצי גיל רך

משנה שלישית :

- הכשרות במסגרת המתווה להתפתחות מקצועית (התמחות ג ליועצות חדשות)
- הכשרה ארצית/ מחוזית של 30 שעות בנושאים ייחודיים ליועץ בגיל הרך
- הדרכה קבועה במסגרת מפגשי עמיתים מחוזיים של יועצי גיל רך והמפקחת על הייעוץ.

קבלת יועצים בגיל הרך:

קיימת עדיפות ל:

- בוגרי מסלולי התמחות ביועץ גיל רך
- ניסיון וותק ביועץ חינוכי
- ניסיון בהדרכה ו/או בעבודה עם מבוגרים

מאפיינים אישיים ובין אישיים נדרשים:

ראייה מערכתית

התבוננות מקיפה ומעמיקה על מערכות וסביבתן, יכולת אבחון, תכנון ובנייה של תהליכי התערבות של פרט וארגון ועבודה עם מורכבות.

מנהיגות מקצועית

בעלת יכולת הובלה של תפיסות מקצועיות, ידע התפתחותי וייעוצי כאחד, פרזנטטיבית, יכולת עמידה מול קהלים גדולים ומגוונים, שותפות ועבודה מול פיקוח ורשות.

כושר ניהול ותאום

יכולת לניהול עצמי, יכולת הובלה ותכנון תהליך, מעקב, תאום ושת"פ בין גורמים, יעילות, רתימת שותפים, וראיה בין תחומית.

יכולת הנחיה והדרכה/ פרטני, קבוצתי ובמליאה

ליווי ותמיכה מקצועית לפרט, קבוצה וארגון.
קידום תהליכים התפתחותיים בקבוצה ומתן ביטוי לכל פרט (יכולת לנהל קבוצה, ליצור מרחב קבוצתי וסטינג לעבודה, ועמידה מול קהל).

יזמות

יוזמה, בראיה של רעיונות חדשים ומימושם, חשיבה יצירתיות, "ראש גדול", יכולת לעבוד בסביבת עבודה משתנה

תקשורת בין אישית ועבודת צוות

יכולת ביטוי גבוהה, ענייניות, רגישות, גמישות, הבנת מסרים סמויים, העדר שיפוטיות, יכולת לנהל קונפליקטים, יכולת לנהל התנגדויות, יצירת חיבור ושותפות, יכולת להשפיע, יכולת לנהל מערכות יחסים.

יכולת התמודדות במצבי לחץ וחירום

יכולת לנהל רגשות ומשימות בו זמנית, תחושת מסוגלות להתמודדות עם משימות מורכבות, גמישות מחשבתית ופרקטית.

התאמה לארגון

עבודה על פי הנחיות וכללים, קבלת סמכות, סובלנות, יכולת לצרוך שירותים מקצועיים.

מוטיבציה

תחושת שליחות, אכפתיות, מחויבות, אחריות, שאיפה למצוינות.

בברכה

תמי אומנסקי

ממונה על פיתוח מקצועי וייעוץ גיל רך